

Årsrapport 2022



Verdighetsenteret
OMSORG FOR GAMLE

ÅRSRAPPORT 2022 VERDIGHETSENTERET

Ansvarlig utgiver: Silje B. Eikemo
Redaksjonen avsluttet mars 2023
Design: Studio Boi

Forsidefoto og s. 24:

Edla (102) mistet både synet og datteren da hun var 19 år. Men det har ikke hindret henne i å se lyst på livet. Barnebarnet Tor André flyttet fra Troms til Sørøya i Finnmark for å gå på videregående skole og bo i nærheten av bestemor. Det er tretti år siden nå. Fremdeles er de nære.

Edlas livshistorie er en del av Årringer, et samarbeid mellom Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse og Verdighetsenteret. Dette prosjektet skal bidra til økt kunnskap om det å bli og være gammel i Norge, og vise hva som påvirker vår livskvalitet. Intervjuer med 22 eldre gir innblikk i et mangfold av levd liv, ressurser og utfordringer.

Foto:

Silje Robinson (s. 1, 4, 6, 24)
Haka Films, CZ (s. 27)
Thor Brødreskift (s. 28)
Verdighetsenteret (øvrige bilder)

Innhold

STIFTELSEN VERDIGHETSENTERET s. 4

- > Samfunnsoppdrag
- > Styret og ansatte
- > Økonomi
- > Historikk
- > Med blikket videre

1 FAGOMRÅDER OG ETTERUTDANNINGER s. 7

Omsorg ved livets slutt s. 8

- > Palliativ eldreomsorg (PEO)
- > Akuttmedisinsk eldreomsorg (AME)
- > Praktisk implementering (EPI)
- > Fagdager

Frivillighet og kultur s. 12

- > Frivillighetskoordinering – eldreomsorg
- > Deltakerfordeling, fylker og kommuner
- > Digikurs
- > Idébank – frivillighet
- > Fagforum
- > Samtaler ved kjøkkenbordet
- > Frivillighet i palliasjon – fagseminar
- > Nasjonal koordinatorsamling
- > Ny håndbok

2 FORSKNING OG UTVIKLING (FoU) s. 17

- > Sistehjelpskurs
- > Psykisk helse og relasjonskompetanse i eldreomsorgen
- > Etterutdanning i implementering.
- > Kurs i klinisk kommunikasjon for leger
- > Faglig påfyll hos danske kolleger
- > Fagpublikasjoner
- > Kronikker
- > Postepresentasjon
- > Pågående artikler mm
- > Rådgivning og høringer

Fagformidling – tiltak og tema s. 21

3 OPINIONSDANNELSE s. 25

Arrangementer s. 26

- > Kunst og kultur i helhetlig omsorg – smerte
- > Arendalsuka: frivillighet i eldreomsorgen
- > Musikk og hjernen
- > En dag for verdighet 2022
- > Kunst og kultur i helhetlig omsorg
- > Omsorgsprisen tilbake på teaterscenen
- > Kommer: Verdighetskonferansen 2023 – oppgavedeling i helse og sosial

Media og kommunikasjon s. 30

ORGANISASJON s. 31

- > Medarbeidere gjennom 2022

Stiftelsen Verdighetsenteret – Omsorg for gamle

SAMFUNNSOPPDRAGET

Verdighetsenteret er et nasjonalt kompetanse-senter innen eldreomsorg. Et tverrfaglig team formidler og utvikler kunnskap om frivillighet og kultur, palliasjon, praktisk implementering, akuttmedisin og kommunikasjon. Vi har et særlig fokus på etikk og demens. Senterets arbeid retter seg mot helsepersonell, frivillighetskoordinatorer, frivillige, sårbare gamle og deres pårørende, beslutningstakere, politikere, samfunn og media. Senteret etablerer og deltar i nettverk og samarbeidsprosjekter som bidrar til dette.

STYRET OG ANSATTE

Styret i Stiftelsen Verdighetsenteret har hatt følgende sammensetning gjennom 2022: Anne-Grete Strøm-Erichsen (leder), fra de fire stifterne av stiftelsen; Harald Hauge (Norges Røde Kors), Henriette Høyskel (Helle Bennetts Allmenntilgode Fond), Iren Mari Luther (Fagforbundet), og Marit Schjøtt (GC Rieber Fondene), samt Aina Kolle (ansattevalgt styremedlem). Det er i løpet av året blitt avholdt 5 styremøter.

Verdighetsenteret hadde ved årets slutt 19 ansatte ved kontorene i Bergen og Oslo.

ØKONOMI

Verdighetsenteret finansieres over statsbudsjettet. I 2022 fikk senteret videreført 22 millioner kroner i statlige øremerkede tilskudd til utdanning av frivillighetskoordinatorer og helsepersonell innen eldreomsorgen. Fagforbundet videreførte sitt økonomisk bidrag til senteret på 1,5 millioner kroner. I forbindelse med planlegging og gjennomføring av Omsorgsprisen mottok Verdighetsenteret støtte fra GC Rieber Fondene.

HISTORIKK

Verdighetsenteret er en videreføring av det nasjonale prosjektet Hospice og Palliative Care for gamle (1998–2003) og det europeiske prosjektet ved Universitetet i Wien, Würde im Alter (2003–2006): En verdig alderdom – en livsgaranti.

Stiftelsen Verdighetsenteret – Omsorg for gamle ble opprettet i 2009. De fire stifterne er: Norges Røde Kors, Fagforbundet, GC Rieber Fondene og Helle Bennetts Allmenntilgode Fond.

MED BLIKKET VIDERE

2022 var et spennende og aktivt år for Verdighetsenteret. Gjennom fire ulike etterutdanninger er fagkompetanse spredt til helsepersonell og ledere av frivillige i alle av landets fylker og 66 nye kommuner. I tillegg er flere tusen nådd gjennom fagformidlingstiltak som fagdager, kurs, foredrag og arrangementer.

Verdighetsenteret er samlokalisert med VID vitenskapelig høgskole og Haraldsplass Diagonale Sykehus, i moderne kontorlokaler i Haraldsplass helsecampus. Med sammenfallende satsingsområder har partene forventninger om gode synergieffekter innen fagutvikling, forskning, prosjektsamarbeid og arrangementer.

Vi er stolte over resultatene som er skapt gjennom 2022, og ser frem til mer fagformidling, fagutvikling og samarbeid med aktuelle fagmiljøer og kommuner for å oppnå vår visjon om en verdig alderdom for alle.



Styret og daglig leder for Stiftelsen Verdighetsenteret gjennom 2022, fra venstre: Iren Mari Luther, Marit Schjøtt, Silje B. Eikemo, Anne-Grete Strøm-Erichsen, Harald Hauge, Aina Kolle, Henriette Høyskel.

En verdig alderdom for alle


VERDIGHETSENTERETS VISJON

1 Fagområder og etterutdanninger

Høsten 2020 ble Verdighetscenterets etterutdanninger gjort helt eller delvis digitale, på grunn av pandemien. Denne modellen for kunnskapsformidling er senere blitt videreført, med gode tilbakemeldinger. Men etter hvert som restriksjonene fra pandemien ble opphevet i løpet av 2022, meldte det seg likevel et økt ønske om fysiske samlinger. Flere av senterets etterutdanninger er nå hybride, med en digital og en fysisk del. Dette gjør det enklere, billigere og ikke minst mer klimavennlig å delta.

Etterutdanningene er samlingsbaserte med oppsatte møter i videoplattformen Zoom med «direkte» undervisning, erfaringsutveksling og gruppearbeid. På denne måten skiller etterutdanningene seg fra tradisjonelle nettkurs der deltakerne jobber utelukkende på egenhånd. I tillegg blir kunnskapen formidlet gjennom videoforelesninger, bilder, tekst og interaktive quiz i læringsplattformen Canvas. Her er også et diskusjonsforum der deltakerne oppfordres til å stille spørsmål og dele erfaringer. Arbeidet bygger på kunnskapsbasert praksis, forankret i eldreomsorgens behov og nasjonale føringer.

I tillegg holder senterets ansatte foredrag på konferanser, fagdager, eksterne kurs og innen ulike utdanninger, og deltar aktivt i samfunnsdebatten om forutsetningene for en verdig alderdom.



AME: Fra den praktiske prosedyretreningen ved Senter for simulering og ferdighetstrening i Bergen.

Omsorg ved livets slutt

Verdighetsenteret ser på omsorg ved livets slutt for sårbare gamle i et lengdeperspektiv; Det handler ikke kun om de siste timer og dager. Ifølge WHO bør palliative tiltak iverksettes på et tidlig tidspunkt i sykdommens utvikling. Avhengig av hvor den gamle befinner seg i dette forløpet kan palliasjon bestå av både aktiv, livsforlengende behandling og symptomlindring ved livets slutt. For å øke kompetansen til de ansatte som skal ivareta gamle pasienter er det avgjørende med kunnskap om *hele* sykdomsforløpet. I tillegg til faglig kompetanse står også evne til etisk refleksjon og helhetlig ivaretagelse av den gamle i tråd med hospice-filosofien sentralt. Kunnskap på disse feltene er en betingelse for at den gamle kan slippe unødvendige og krenkende sykehusinnleggelse i den siste fasen av livet.

Verdighetsenteret har derfor utviklet de to etterutdanningene på området: *Akuttmedisinsk eldreomsorg* belyser primært den tidlige delen av det palliative forløpet hos sårbare gamle, mens *Palliativ eldreomsorg* særlig fokuserer den sene, palliative fasen. Disse to supplerer hverandre. Begge etterutdanningene tar opp avgjørende forutsetninger for at den gamle skal oppleve en verdig alderdom.

Palliativ eldreomsorg (PEO)

Etterutdanningen har som mål å øke kompetansen til fagutdannet helsepersonell i møte med sårbare, alvorlig syke og døende gamle og deres pårørende. Blant hovedtemaene i undervisningen kan nevnes palliasjon til den gamle pasienten, forhånds-samtaler, palliativ plan, etikk, kommunikasjon, sorg, symptomlindring, åndelig og eksistensiell omsorg, personsentrert demensomsorg, sykdom/død i andre kulturer, ivaretagelse av pårørende/etterlatte og hjelperen, hjemmedød og stell av døde.

Forelesere og bidragsyttere i etterutdanningene har i 2022 vært ansatte ved senteret og eksterne spesialister innen relevante fagområder. Det er i løpet av året gjennomført tre heldigitale og ett hybrid kull. Sistnevnte ga muligheten til å trene på praktiske prosedyrer som for eksempel smertepumpe og subkutan injeksjon, i tillegg til etisk refleksjon og praktisk trening i bruk av verktøy for kartlegging av symptomer.

Gjennom de siste 15 årene har over 700 ansatte fra 133 ulike kommuner i alle landets fylker gjennomført etterutdanningen. Totalt 113 deltakere i 2022.

Akuttmedisinsk eldreomsorg (AME)

Målet med etterutdanningen er å heve kompetansen til fagutdannet helsepersonell som jobber med akutt og alvorlig syke gamle. Fokus i undervisningen er firedeelt: Gjenkjenne tegn til sykdomsforverring, sette i verk riktige tiltak til rett tid, mestre aktuelle prosedyrer og kunne håndtere medisinsk teknisk utstyr. Det gis rom for etisk refleksjon under hele programmet.

Totalt er det gjennomført seks hybride kull i løpet av 2022, der samling 1 er digital og del 2 fysisk. Den fysiske delen med praktiske prosedyretreningen har funnet sted ved våre lokaler i Bergen, samt i Stjørdal kommune og i Vesterålen for kommunene Hadsel og Sortland.

Etterutdanningen søker å fylle gapet mellom teori og praksis, og har i 2022 derfor valgt å benytte simulering i økende grad som pedagogisk metode under den fysiske samlingen. Gjennom simuleringen får deltakerne trene på akutte situasjoner og bruk av kliniske verktøy i trygge omgivelser. Kunnskapen blir synlig gjennom handling og dermed også tilgjengelig for diskusjon.

Forelesere og bidragsyttere i etterutdanningene har i 2022 vært ansatte ved senteret; Lege og spesialsykepleiere med bred klinisk erfaring. I tillegg har psykologspesialist Øyvind Heen Ottesen bidratt med forelesning om hvordan man kan ivareta hjelperen.

Siden oppstart i januar 2017 har 863 deltagere fra alle landets fylker og 147 kommuner gjennomført utdanningen, av disse 151 deltakere i 2022.



De geriatrike simuleringsdukkene er i bruk når deltakerne ved etterutdanningen Palliativ eldreomsorg øver på praktiske prosedyrer.

Praktisk implementering (EPI)

Verdighetsenteret anerkjenner utfordringen med å implementere ny kunnskap i helse-tjenesten. Implementering er en kompleks prosess hvor sammensatte utfordringer krever planlegging og bevissthet rundt prosessen for å lykkes. I 2022 har senteret derfor startet opp en ny etterutdanning, Praktisk implementering (EPI). Etterutdanningens mål er å heve nøkkelpotensialet om implementeringsprosessen og at deltakerne får kunnskap om og trening i bruk av ulike verktøy og strategier for å endre praksis på egen arbeidsplass. Dette kan være knyttet til spesifikke prosjekter eller oppdatering på prosedyrer og retningslinjer for best praksis. Kunnskapen i etterutdanningen formidles gjennom forelesninger, gruppearbeid, erfaringsutveksling og praktisk øvelse. Deltakerne får også tilbud om veiledning relatert til utarbeidelse av prosjektplan. Blant hovedtemaene i etterutdanningen er forskning og teorier om implementering, kunnskapsbasert praksis, endringsledelse, etikk og bruker-medvirkning. Etterutdanningen er på ti dager fordelt på fire samlinger over to semestre.

En egen pilot ble startet opp i september 2022, med ti deltakere, hvorav to interne fra Verdighetsenteret. Deltakerne vil ha fullført etterutdanningen våren 2023. Kommunene Sandnes, Namsos, Øygarden og Bergen er representert i dette kullet.



Gruppearbeid og erfaringsutveksling står sentralt i etterutdanningen Praktisk implementering (EPI).

Fagdager

Etter hvert som pandemiens restriksjoner ble opphevet våren 2022, økte også forespørslene om fysisk fagformidling med praktisk trening i bruk av verktøy og prosedyrer under veiledning. Det å gjennomføre fysiske fagdager eksternt er krevende, da mye utstyr må transporteres og ansatte fra Verdighetsenteret må reise. Men på denne måten kan mange fra samme arbeidsplass få lik kompetanse og faglig påfyll. Det blir på slike fagdager også lagt opp til faglige diskusjoner og refleksjoner. Dette er noe som ofte er vanskelig å få til i en travel arbeidshverdag.



Personell fra Lesja og Dovre kommune fikk praktisk trening i basal hjerte og lungeredning (HLR) m.m.

I juni gjennomførte Verdighetsenteret to fysiske fagdager med temaet akuttmedisinsk eldreomsorg for 90 ansatte i helse- og omsorgssektoren i Kvinnherad kommune. Blant temaene var atypisk presentasjon av infeksjon hos eldre og bruk av NEWS2, et hjelpemiddel for tidlig identifisering forverring av sykdom. Deltakerne øvde også på praktiske prosedyrer som innlegging av perifer venekanylene og korrekt måling av puls, blodtrykk og blodsukker.

I november gjennomførte Verdighetsenteret tre fagdager for 65 ansatte i helse og omsorg i kommunene Lesja og Dovre. Her var temaet lindring ved livets slutt, og deltakerne var tverrfaglig representert – fra assistenter til leger. At ulike profesjoner får faglig påfyll sammen kan være motiverende og øke mulighetene for bedre samarbeid om den syke pasienten. Forhåndsamtaler, etisk refleksjon, kommunikasjon med pårørende og ernæring var noen av temaene under fagdagen.

De ansatte ved Avdeling helse og omsorg har i løpet av året undervist ved Haukeland Universitetssykehus og ved ulike høyskoler og universiteter, blant annet for medisinstudentene ved Universitetet i Bergen i forbindelse med eldreuken.

I tillegg til fysiske fagdager er det også gjennomført en rekke digitale fagdager, se side 21–22.

Frivillighet og kultur

Frivillig innsats er både en berikende ressurs og viktig del av et helhetlig omsorgsperspektiv. Frivillige kan muliggjøre et mer mangfoldig og kreativt aktivitetstilbud, en naturopplevelse, et sosialt fellesskap og avgjørende avlastning av pårørende.

Den frivillige innsatsen er på en stigende kurve igjen etter pandemien. Når vi vet at vi i 2030 vil være flere eldre over 65 år enn barn og unge under 20 år, vil betydningen av kompetanse på samarbeid med frivillig sektor og godt organiserte frivillige tjenester innen eldrefeltet bare øke. Samspillet mellom frivillig og kommunal sektor kan være en nøkkel til helhetlig omsorg som ivaretar hele mennesket.

Frivillighet innen eldreomsorgen krever kompetanse, forankring, god organisering og ikke minst refleksjon rundt rolleavklaring. Verdighetsenteret bidrar til dette ved å utdanne frivillighetskoordinatorer over hele landet, holde kurs, foredrag, debatter og bidra til forskning på feltet. Rådgivning og veiledning til kommuner som ønsker å satse på dette, i tråd med målsettinger i gjeldende kvalitetsreformer som *Leve hele livet*, og den kommende *Bo trygt hjemme*, er også en viktig del av arbeidet for å sikre eldre en verdig alderdom. 2022 har vært et stabilt år for avdeling Frivillighet og kultur. Aktiviteten er opprettholdt, nye prosjekter er startet og gjennomført.

Frivillighetskoordinering – eldreomsorg

En verdig alderdom avhenger av et lokalmiljø som bryr seg. Å koordinere samarbeid mellom ulike aktører blir stadig viktigere for å få til gode løsninger til beste for innbyggerne.

Etterutdanningen *Frivillighetskoordinering – eldreomsorg* er forankret i Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet (2015–2020) og trekkes også frem i Meld. St. 15 (2017–2018) *Leve hele livet*. Gjennom dette pedagogiske tilbudet har senteret gjennom 12 år bidratt til kompetanseheving i kommunene og frivillig sektor på helse- og omsorgsfeltet. Deltakerne lærer å mobilisere, organisere, følge opp og lede frivillig innsats i eldreomsorgen. Programmet tar også opp tema som godt samspill mellom frivillig og kommunal sektor, juridiske perspektiver, etikk, frivillighet i palliasjon, demens og kommunikasjon. Prosjektet tar sikte på å gi positive ringvirkninger i lokal eldreomsorg. Deltakerne skal som del av etterutdanningen derfor utvikle et frivillighetsprosjekt på egen arbeidsplass. Målgruppen for etterutdanningen er personer som organiserer og leder frivillig innsats i eldreomsorgen: Ansatte og ledere i helse- og omsorgssektoren, i frivillige organisasjoner, på frivilligsentraler, og andre som samarbeider med frivillige.

Undervisningen kombinerer det praksisnære med innføring i grunnleggende forskning. Verdighetsenterets egne kursledere suppleres med foredragsholdere fra både frivillig og kommunal sektor. Opplegget legger til rette for erfaringsutveksling på tvers av geografi og fagfelt. I 2022 ble det startet opp 4 kull med til sammen 75 deltakere. Siden etableringen i 2011 har 606 deltakere fra alle Norges fylker fordelt på 126 kommuner gjennomført etterutdanningen.

DIGIKURS

Verdighetsenteret arbeider med kompetanseheving innen rekruttering, organisering, opplæring og veiledning av frivillige. Et sentralt mål er å bidra til å etablere gode systemer og kultur for frivillighet i kommunens helse- og omsorgssektor. Dette gjelder både i sykehjemmene, i hjemmetjenesten og ved aktivitetstilbud for eldre. Senteret har gjennom året hatt stor suksess med et utvalg av digitale kortkurs. Disse har i 2022 samlet 181 deltakere. Temaene har vært skreddersydd for ulike målgrupper; Hvordan styrke frivilligheten i eldreomsorg (for ledere), frivillighet på arbeidsplassen (for alle som møter frivillige i jobben), og det å være ny i rollen (for frivillighetskoordinator på sykehjem).

IDÉBANK – FRIVILLIGHET

Prosjektutvikling er en viktig del av etterutdanningen. Deltakerne følges tett opp og får veiledning fra avdeling for frivillighet og kultur i dette arbeidet. I 2021 ble *Idébank – frivillighet* opprettet. Denne ressursen er åpent tilgjengelig på Verdighetsenterets nettsider. Her er oversikt over frivillighetsprosjekter som deltakerne har jobbet frem. Idébanken vokser for hvert kull, med mål å gi drahjelp for alle som ønsker å iverksette aktivitet og frivillighetsprosjekter i eldreomsorgen. Kvalitetsreformen for eldre, *Leve hele livet*, baserer seg på og oppfordrer til erfaringsdeling. I arbeidet med implementering av reformen vil Idébanken være nyttig. Den er bygget opp av bilder, prosjektbeskrivelser og gode tips, som deltakerne har gitt tillatelse til å dele. Verdighetsenteret har omformulert de originale prosjektbeskrivelsene og føyet til faglige anbefalinger, relevant litteratur og maler som kan inspirere andre til å sette i gang lignende aktivitet.



Viktig diskusjons- og erfaringsdeling på høstens fagseminar om frivillighet i palliasjon.

FAGFORUM

Fagforum er en populær, digital møteplass for frivillighetskoordinatorer fra hele landet som alle har gjennomført etterutdanningen ved Verdighets-senteret. Fagforum ble arrangert 3 ganger dette året, med totalt 108 deltakere, som både fikk faglig påfyll og en plattform for erfaringsutveksling og nettverksbygging på tvers. Temaene var hhv. unge frivillige, videre juridiske perspektiver – møte med advokat, og ny frivillighetshåndbok: Presentasjon og innspill.

SAMTALER VED KJØKKENBORDET

Med sitt prosjekt *Samtaler rundt kjøkkenbordet* ønsker Hospiceforum Norge å gjøre det lettere å gjennomføre samtaler om det som er viktig for oss mot slutten av livet. 5. mai ble det i samarbeid med Verdighets-senteret arrangert et folkemøte der deltakere fikk presentert et verktøy for slike samtaler, og hvordan man kan anvende dette for sine nærmeste. Fotograf Gry Kristiansdatter Lilleng var en av innleiderne, sammen med Astrid Rønsen og Henriette Høyskel. Hennes utstilling, *Siste Etappe*, rammet også inn møtet.

FRIVILLIGHET I PALLIASJON – FAGSEMINAR

I november samlet Verdighets-senteret fagpersoner fra frivillig sektor, helse- og omsorg samt forskningsmiljøer i Norge og Danmark for å dele ny forskning og erfaring fra praksis. Målet var å samle aktører med ulik kompetanse og erfaring knyttet til felles muligheter og potensielle utfordringer. Bidragsytere og deltakere var representanter fra Helsedirektoratet, Aldring og Helse, Fransiskus-hjelpen, Haukeland Universitetssykehus, Andøy Hospice, Kompetansesenter i lindrende behandling, Kreftforeningen, Københavns Professionshøjskole, Hospice Sangen – Lovisenberg Diakonale Sykehus, Norges Røde Kors, Suldal kommune, Termik, Ønske-transporten, Bergen kommune og Bergen Røde Kors Sykehjem. Etter seminaret ble det oversendt en rapport til Helsedirektoratet for å supplere deres arbeid innen feltet frivillighet i palliasjon. Evalueringene fremhevet både behovet for erfaringsdeling og Verdighets-senteret bidrag til å styrke nettverk og fremme feltet i Norge.

NASJONAL KOORDINATORSAMLING

Fagsamling for frivillighetskoordinatorer fant sted den 26 og 27. oktober i Oslo Kongressenter, med 80 påmeldte fra hele landet. Målgruppen er tidligere deltakere på etterutdanningen *Frivillighetskoordinering – eldreomsorg*, ansatte og ledere i omsorgssektoren, frivilligsentraler og frivillige organisasjoner.

Her var det rom for faglig påfyll, eksempler fra praksis og frivillige, samt engasjerte diskusjoner i plenum og grupper. Bidragsytere fra Senter for et aldersvennlig Norge, Frivillighet Norge, Universitetet i Tromsø, Kirkens Bymisjon og FRI innledet om seniorer som ressurs og innovasjonsmodell for økt frivillighet og gammel og skeiv – hvordan eldreomsorgen kan bli mer inkluderende. Representanter fra Hægeland og Øvrebo frivillighets-sentral og Bærum, Lillestrøm og Asker

kommuner belyste praksis fra frivillig arbeid. Og fra frivillig sektor delte Sanitetskvinnene, Fransiskus-hjelpen, Røde Kors og Nasjonalforeningen for folkehelsen gode eksempler. Kriminalforfatter Gunnar Staalesen og musikere tok deltakerne gjennom Vargtime – spesialskrivet til konferansen, mens Sissel Gran manet til kamp mot alderisme: *Inni er vi alltid unge!*

NY HÅNDBOK

På frivillighetens dag 5. desember lanserte Verdighets-senteret en ny håndbok for frivillighetskoordinering i eldreomsorgen – i fysisk format og som gratis nedlastbar, digital utgave. Vi håper at utgivelsen kan inspirere og bli et nyttig verktøy for ansatte i eldreomsorgen som ønsker å starte eller videreutvikle et samarbeid med frivillige – enten det dreier seg om sosial, fysisk eller kulturell aktivitet. Den gir oversikt over hva man må ha på plass for å begynne, og hvordan man kan involvere, motivere og følge opp frivillige.

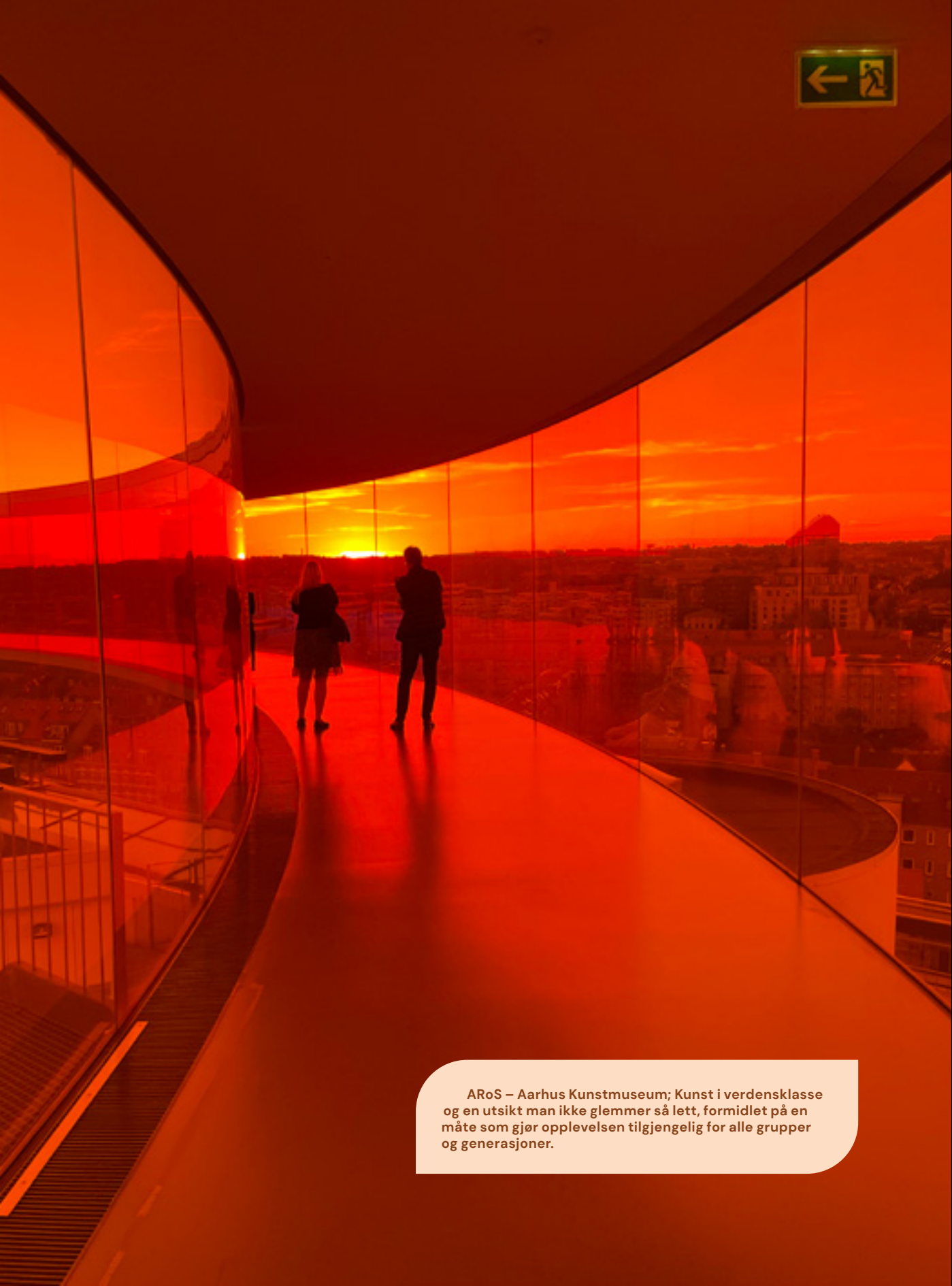


Gruppearbeid og nettverksbygging under nasjonal koordinatorsamling.

Blant aktuelle emner kan nevnes juridiske perspektiver, maler og eksempler på retningslinjer, taushetsplikt og avtale med frivillige. Innholdet er blitt til i møtet med praksisfeltet og med flere hundre koordinatorer som har gjennomført Verdighets-senterets utdanning *Frivillighetskoordinering – eldreomsorg*. En slik erfaringsbasert innfallsvinkel vil kunne supplere fagutvikling og forskning på feltet. Målgruppen er primært ansatte med ansvar for aktivitetstilbud og samarbeid med frivillige på sykehjem. Men håndboken vil også være relevant ved andre samspillsarenaer, som for eksempel seniorsentre. Boken er et samarbeid mellom Verdighets-senteret og Utviklings-senter for sykehjem og hjemmetjenester – Trøndelag sør, og det er planlagt ytterligere én håndbok, rettet mot hjemmetjenesten.

2 Forskning og utvikling (FoU)

FoU-arbeidet er utviklingsvirksomhet, satt i gang for å styrke Verdighetsenteret som et nasjonalt kompetansesenter. Eksisterende kunnskap fra forskning og praktisk erfaring innenfor eldreomsorgen blir også anvendt og sydd inn i senterets etterutdanninger. Målet er å sikre at veien fra utvikling av ny kunnskap til implementering i praksis blir kortest mulig.



ARoS – Aarhus Kunstmuseum; Kunst i verdensklasse og en utsikt man ikke glemmer så lett, formidlet på en måte som gjør opplevelsen tilgjengelig for alle grupper og generasjoner.

SISTEHJELPSKURS

Befolkningen eldes, flere ønsker å være lengst mulig i sin egen bolig og gjerne dø hjemme. Men mange føler seg usikre og hjelpeløse i møte med den siste livsfasen. Verdighetsenteret har inngått et samarbeid med LAST AID International om iverksetting av Sistehjelpskurset i Norge. Konseptet går ut på å gi interesserte borgere innsikt i den siste livsfasen og utruste dem med nødvendig kunnskap for å føle seg nyttig når deres nærmeste og andre i nettverket nærmer seg livets slutt. Det er etablert en arbeidsgruppe og utarbeidet prosjektplan. Senteret tar sikte på å finne samarbeidspartnere både blant profesjonelle og sivilsamfunnets medlemmer.

PSYKISK HELSE OG RELASJONS- KOMPETANSE I ELDTREMSORGEN

Prosjektet er initiert av høgskolen VID, og fokus er vold og uønsket adferd i sykehjem / hjemmesykepleien. Prosjektgruppen har etablert samarbeid med ulike sentrale aktører fra Bergen kommune og universitet i Bergen. Det er planlagt 4 nettverksmøter i 2023, for etablering av arbeidsgrupper og plan for fremdrift. Verdighetsenteret ved Irene Aasmul har hatt en rådgivningsfunksjon omkring tematikk og planlegging av prosjektet, og det er ønskelig at senteret deltar på nettverksmøtene i fortsettelsen. Det er aktuelt for senteret å bidra i fag- og forskningsarbeidet gjennom medforfatter-skap på forskningsartikkel.

ETTERUTDANNING I IMPLEMENTERING

Avdeling for helse og omsorg startet i september 2022 en etterutdanning i implementering for fagsykepleiere og ledere i den kommunale helse-tjenesten (primært sykehjem og hjemme-sykepleien), og denne vil strekke seg over to semestre. Bakgrunnen for satsingen er at forskning

og erfaring viser at implementering av ny kunnskap i helsetjenesten er utfordrende. Det å kjenne til strategier og ha nødvendige «verktøy» i tillegg til ny kunnskap er avgjørende for gode prosesser og for at endring skal være bærekraftig. Verdighetsenteret vil også gjennomføre en studie av denne piloten. Prosjektet er meldt og godkjent hos Norsk senter for forskningsdata (NSD).

Status og plan fremover: Etterutdanningen starter for fullt høsten 2023. Piloten er meldt til NSD og planen er å intervjuere deltakere ca. 4 mnd. etter endt utdanning for å se i hvor stor grad kunnskapen om implementering vedvarer. Det er ønskelig å starte skrivearbeid senhøstes 2023.

KURS I KLINISK KOMMUNIKASJON FOR LEGER

I tråd med regjeringens ønske om å styrke åpenhet om døden og sørge for gode forløp og prosesser ved livets slutt, har Verdighetsenteret i samarbeid med Siri Steine, seksjonsoverlege ved Palliativt senter AHUS, etablert kommunikasjonskurs for leger: «Samtaler ved alvorlig sykdom». Kurset henvender seg til leger som jobber med syke eldre og pasienter i palliativ fase og deres pårørende. Gjennom rollespill trener deltakerne på relevante scenario; Å snakke om endring i prognosen og behandlingsbegrensninger, formilde vanskelige beskjeder, håndtere uenighet og konflikt, samt å føre en familiesamtale. Deltakernes læringsbehov er ulike og tas hensyn til. I løpet av kurset øker legenes kommunikasjonsnivå gjennom refleksjon og øvelse. Viktige ferdigheter er aktiv lytting, temposkift, empatisk respons på emosjoner.



Møtet med et bilde eller en skulptur, som her, kan likne det å nærme seg et annet menneskes livshistorie. Det handler om å være nysgjerrig, iaktta og tolke – gjerne i et samspill. Både Den Gamle By og AROS – Aarhus kunstmuseum, tilbyr tilrettelagte aktiviteter som inkluderer grupper som ellers lett blir marginalisert, som personer med demens.

FAGLIG PÅFYLL HOS DANSKE KOLLEGER

Verdighetsenteret innledet høstsemesteret med tre dagers felles inntak av faglig påfyll i møter med ulike inspirerende miljøer i Århus, Danmark. Det faglige fokus spente fra frivillighet og omsorg ved livets slutt til kunst- og erindringsformidling, særlig myntet på personer med demens. Programmet omfattet faglige opplegg, omvisninger og dialog-program – i Hospice Søholm, Palliativt Center ved Århus Universitets Hospital, Kunstmuseet AROS og Den Gamle By, hvor er en erindrings-leilighet innredet som en tidslomme fra 1950-tallet. Gruppen besøkte også Generationernes Hus, der barn, unge, voksne og eldre med og uten behov for pleie lever, bor og deler hverdagen sammen.

FAGPUBLIKASJONER I 2022

- > Jansen K, von Hofacker S, Moe M, Organisering av kommunalt palliativ team, palliativ legevak og palliativ dokumentasjon i Bergen. Omsorg, Nordisk tidsskrift for palliativ medisin 2022 nr. 2
- > Von Hofacker S, Åndelig og eksistensiell lidelse og omsorg sett fra legens perspektiv, Omsorg Nordisk tidsskrift for palliativ medisin 2022 nr. 3
- > Steinseide E, Potrebny T, Ciliska D, Graverholt B, Verktøy for tidlig oppdagelse av forverring hos eldre utenfor sykehus – en systematisk kartleggingsoversikt. Sykepleien Forskning. 2022; 17(88361):e-88361.DOI: 10.4220/Sykepleienf.2022.88361
- > Hvordan erfarer ulike aktører kommunikasjonen i forbindelse med korttidsopphold i sykehjem; Fortrinnsvis sykepleiere i korttidsavdelinger og hjemmetjeneste, samt fastleger. Fagartikkel, planlagt publisert vinter 2023.
- > Deltakererfaringer etter digital undervisning innen palliativ eldreomsorg. Bakteppe: Undervisningsopplegget i etterutdanningen ble digitalisert under covid-19 pandemien.
- > Frivillighet i det palliative fagfeltet i kommunale helse- og omsorgstjenester. Kunnskapsoppsummering som skal gi oversikt over forskning, lovverk, prosjektarbeid og ressurser på området, publisering vinter 2023.

KRONIKKER

- > Kommuner må slutte å tvangsskille eldre par www.dagensmedisin.no/artikler/2022/03/17/kommuner-ma-slutte-a-tvangs-skilte-eldre-par/
- > Må vi bruke sovemedisin for å klare arbeidspresset? www.dagensmedisin.no/artikler/2022/05/12/mellomledere--pa-kanten-av-pasientsikkerhet/
- > Akutt psykisk syke eldre trenger et bedre tilbud www.dagensmedisin.no/artikler/2022/06/20/akutt-psykisk-syke-eldre-trenger-et-bedre-tilbud/

POSTERPRESENTASJON

- > Gangstø E., Irgens E, Aasmul (2022) Palliasjon – mer enn livets siste dager. Erfaringer fra digital etterutdanning palliativ eldreomsorg. Landskonferansen i Palliasjon i Molde

PÅGÅENDE ARBEID

Ansatte ved senteret har i løpet av 2022 undersøkt ulike aspekter ved kommunikasjon på tvers i eldreomsorgen, med følgende tema:

- > Etiske utfordringer i sykehjem, erfart under pandemien av de ulike personalgruppene. Forskningsartikkel, planlagt publisert våren 2023.

Verdighetscenteret har i 2022 avsatt ressurser for forsknings- og fagutviklers deltakelse som redaksjonsmedlem i Omsorgs – Nordisk Tidsskrift for Palliativ Medisin, samt som fagperson i Årringer-samarbeidet for faglige innspill til kommende tiltak. Om prosjektet, se også side 2 og 30.

RÅDGIVNING OG HØRINGER

Verdighetscenteret har bidratt med rådgivning til Husbanken om utforming av fremtidige sykehjemsbygg. Gjennom 2022 har senteret også gitt innspill til følgende høringer:

- > Senter for medisinsk etikk nasjonale faglige råd for forhåndssamtaler (pr mars 2023 ennå ikke publisert). Senteret har bidratt ved høringsrunder både skriftlig og muntlig.
- > Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Vi har påpekt viktige utfordringer og aktuelle tiltak som er relevant i eldreomsorgen.
- > Reformarbeidet *Bo trygt hjemme*
- > Digitale referansegruppemøter angående Meld. St. 24

Fagformidling – tiltak og tema

Verdighetscenterets stab har gjennom 2022 bidratt med foredrag, undervisning, ledelse av seminarer og arrangementer ulike steder og på ulike plattformer – også i samarbeid med andre.

HVEM	HVA / HVOR	ARRANGØR / SAMARBEIDSPARTNERE	DATO
Aasmul	Forhåndssamtaler	Høgskolen på Vestlandet, sykepl.utd.	20.01.
Alver, Steinseide, Aasmul	Omsorg ved livets slutt	Fagforbundet Viken – helsepersonell*	11.02.
Eide, Irgens, Kolle, Martin	Akuttmedisinsk eldreomsorg	Fagforbundet Trøndelag – helsepersonell*	17.02.
Eide, Irgens, Kolle, Martin	Akuttmedisinsk eldreomsorg	Fagforbundet Trøndelag – helsepersonell*	18.02.
Fagerbakke, Magerholm	Unge frivillige, tidl. deltakere etterutdanning	Fagforum frivillighet*	09.03.
Steinseide, Aasmul	Smerter hos personer med demens	Haukeland universitetssykehus	11.03.
Fagerbakke, Magerholm	Hvordan styrke samarbeidet med frivillige	Digikurs: Ledere i eldreomsorg*	30.03.
Aasmul	Forhåndssamtaler	Universitetet i Bergen	08.04.
Alver, Fagerbakke, Martin	Omsorg ved livets slutt i eldreomsorgen	Fagforbundet Møre og Romsdal*	20.04.
Fagerbakke, Magerholm	Samarbeid med frivillige	Sykehjemsetaten i Oslo*	21.04.
Fagerbakke	Frivillige i eldreomsorg: Motivasjon, ivaretagelse	Bjergvin Bispedømme	25.04.
von Hofacker, Aasmul	Workshop, fagdag om forhåndssamtaler	Haraldsplass helsecampus*	06.05.
Toft Henriksen	Samarbeid med frivillige i eldreomsorg	Fagfokus, Thon Konf.senter	09.05.
Fagerbakke, Magerholm	Frivillighet i eldreomsorg – juridiske perspektiver	Fagforum frivillighet*	01.06.
Eide, Irgens, Martin	Akuttmed. eldreomsorg, Rosendal	Kvinnherad kommune	08.06.
Wilhelmsen, Aasmul	Webinar, Kunst og kultur i helhetlig omsorg – Smerte	VS og Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg (Zoom)	08.06.
Eide, Irgens, Martin	Akuttmedisinsk eldreomsorg, Husnes	Kvinnherad kommune – helsepersonell	09.06.
Magerholm	Verdighetsbevarende frivillighet, Drammen	Villa Fredrikke aktivitetshus – frivillige, ansatte	15.06.
Magerholm	Idébank frivillighet	Sykehjemsetaten, Oslo kommune	21.06.
Fagerbakke, Magerholm	Frivillighet på vår arbeidsplass	Digikurs*	22.06.
Fagerbakke, Wilhelmsen	Arendalsuken, Clarion Hotel Tyholmen	Verdighetscenteret og Fagforbundet	17.08.
Alver, Eide, Irgens, Martin, Steinseide, von Hofacker, Aasmul	Akuttmedisinsk eldreomsorg	Landås Menighets Eldresenter	17.–18.08.
Fagerbakke	Frivillighet og samskapelse	Bjergvin bispedømmekontor, diakoni-konferanse, Fri til å skape Vestland	02.09.

* Digitalt. Hvor ikke annet er anført: Fysisk arrangement

Aasmul	Forhåndssamtaler og implementering, Elverum	USHT Innlandet	07.09.
Alver, Fagerbakke, Martin	Omsorg ved livets slutt, Alta	Fagforbundet Finnmark - helsepersonell	08.09.
Aasmul	Kartlegging og bruk Mobid 2, Landskonf. Molde	Norsk Palliativ forening og Norsk forening for palliativ med.	14.09.
Magerholm, Tessem	Ny frivillighetshåndbok, presentasjon og innspill	Fagforum frivillighet*	14.09.
Fagerbakke, von Hofacker	Landskonferanse i palliasjon, Molde	Norsk Palliativ forening og Norsk forening for palliativ medisin	14.-15.09.
Alver, Martin, Fagerbakke	Omsorg ved livets slutt	Fagforbundet Innlandet*	19.09.
Wilhelmsen	Folkemøte; Musikk og hjernen, Levanger	Nasjonalt Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, Musikkbasert Miljøbehandling	21.09.
Fagerbakke, Magerholm	Koordinering av frivillighet i sykehjem	Digikurs*	21.09.
Magerholm	Frivillige i eldreomsorg – utfordringer og suksesskriterier	Nettverk frivillighetskontakter, Sandefjord kommune	28.09.
Fagerbakke	Frivillighetskonferanse	Vestvågøy, Vågan og Flakstad + Nordland fylkeskommune	
Magerholm	Samarbeid med frivillige i helse- og omsorg	Bydel Nordre Aker, Oslo kommune	20.10.
Von Hofacker, Wilhelmsen	En dag for verdighet, under BIFF i Bergen Kino	VS, BIFF, Bergen kommune, BRKS, Åsane VGS, Senter for omsorgsforskning vest	24.10.
Wilhelmsen	En dag for verdighet, Vega Scene, Oslo	VS, BIFF, Vega Scene, Fagforbundet Oslo, Nettverkskontor for oppvekstfag, Oslo	25.10.
Eide, Magerholm, Steinseide	Fagdag, omsorg ved livets slutt	Fagforbundet Oslo / En dag for verdighet	25.10.
Løseth Rodgers, Magerholm, Kvam Ulleland, Wilhelmsen	Nasjonal konferanse, Oslo Kongressenter		26.-27.10.
Magerholm	Å leve livet – hele livet, frivillige som viktige samarbeidspartnere	Leve hele livet konferansen, Sykehjemsetaten i Oslo	28.10.
Irgens, Steinseide, von Hofacker, Aasmul	Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt	Lesja kommune	01.-03.11.
Wilhelmsen	Webinar, Minner og demens	Nasjonalt Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, Sykehjemsetaten i Oslo, Ragnhild Nøst Bergen, Møte Med Minner*	15.11.
Boge, Skauge	Advance directives: USA på 60 tallet, Norge i dag	Regional undervisning i palliasjon*	21.11.
Fagerbakke, Magerholm	Samarbeid med frivilligheten i eldreomsorg	DIGIKURS: Ledere*	30.11.
Fagerbakke, Magerholm	Hvordan styrke samarbeid med frivilligheten i eldreomsorg	DIGIKURS: Ledere	30.11.
Aasmul	Forhåndssamtaler på Eldreuken, Medisinsk fakultet, UIB	UIB	02.12.
Aasmul	Forhåndssamtaler	VID	12.12.

* Digitalt. Hvor ikke annet er anført: Fysisk arrangement

LATA REGNET PUSTA

halda fast
ved det som finst
for det som finst
har også det som har vore
i seg

og lata vinden blåsa
og lata regnet pusta så stille
som berre lukka kan pusta
ein roleg dag om hausten
då pærene er mogne nok
til å plukkast
og fjorden er blå nok
til at fisk kan fiskast

||

eit røte bord i husveggen må skiftast
ei takpanne må festast
og det er langt ned til bakken

ei røyst seier at eit barnebarn
fyller år og skal feirast

I juni var senteret medarrangør for et webinar om kunst og kreativitet i helhetlig omsorg. Med tillatelse fra forfatteren fikk Verdighetscenterets brobygger her fremføre tre dikt fra samlingen *Stein til stein* (2013) av Jon Fosse. «For far min» har han anført under dette diktet. På sedvanlig vis reflekterer Fosse over de nære ting og gjøremål, over nåtid, fortid og over barnet, som skaper forventninger i bestefar.



3 Opinionsdannelse

Verdighetsenteret ønsker å løfte tema verdighet for gamle i den offentlige samtalen. Samfunnet trenger å bli minnet om dem som står i fare for å bli satt på sidelinjen. Dette kan i sin tur stimulere til bedre omsorg. I tillegg til etterutdanninger, kurs og fagdager har Verdighetsenteret i 2022 tatt i bruk ulike arenaer til spredning av kunnskap og verdier. I kjølvannet av pandemien har det også vært naturlig å kombinere tradisjonelle møteplasser med nye teknologiske muligheter i formidlingen.

KUNST OG KULTUR I HELHETLIG OMSORG

Hvordan få til et samspill mellom pleie – og omsorgsarbeidere, pårørende og frivillige? Og hvordan ivareta kunsten og kulturens egen verdi? Verdighetsenteret (VS) og Nasjonalt Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg (NKO) arrangerte i 2022 to Zoom-webinarer som belyste disse tema.

I programmet 8. juni samtalte VS-gründer Stein Husebø og fag- og forskningsutvikler Irene Aasmul om lidelse, smerte og brukerens egen opplevelse. Vegar Rangul, styreleder NKO, og Reidun Sandvik fra Høgskolen på Vestlandet, orienterte om musikkbasert miljøbehandling i forskningsprosjekt om smertelindring for personer med demens. Sammen med Aasmul drøftet de også ulike perspektiver på «smerte». Marion Rodgers Løseth, leder i avd. Frivillighet og kultur (VS), vektla frivillighetens bidrag i et innlegg om sang og musikk i eldreomsorgen, mens Odd Håpnæs, rådgiver og tidligere daglig leder NKO, trakk frem kunst og kultur som et eget frirom. Kunstnerstemmen fikk også klinge med, da programleder fremførte tre dikt av Jon Fosse.

Webinaret 15. november kretset om minner, musikk og demens. Filmregissør Ragnhild Nøst Bergem viste utdrag fra dokumentaren *Vær her* og belyste hvordan filmkunst og musikk kan formidle historier, støtte pårørende og berøre oss gjennom gjenkjennelse. Sykehjemsetaten i Oslo (SYE) og prosjektet *Møte Med Minner* stod bak ulike tre innlegg; Ellen Wasserfall fra Senter for fagutvikling og forskning/USHT Oslo, trakk opp rammer, metoder og erfaringsdeling. Linken Apall-Olsen, seniorкуратор ved Oslo Museum Avd. Bymuseet, fortalte om tilbudet til personer med demens ved Oslo Museum, mens Eva Gran, leder omvisning ved Den Norske Opera & Ballett, formidlet hvordan Czardas-fyrstinnen ble tilgjengelig for et nytt publikum.

Det ble gjort opptak av begge webinarne, som gjennom dette når nye interesserte.

ARENDALSUKA: FRIVILLIGHET I ELDTREOMSORGEN



Verdighetsenteret og Fagforbundet inviterte 17. august til en bred panelsamtale under Arendalsuka 2022. Her ble samspillet mellom ansattes arbeid og frivilliges innstas satt på dagsorden: Hvilke utfordringer kan dette medføre for både helsepersonell og frivillige, med tanke på taushetsplikt, ansvar, rolleforståelse og forsikring? Kan vi vente endringer i lovverket? Hvordan skal politiske forventninger om kommunal tilrettelegging omsettes i praksis, og har kommunene nok kompetanse? Vil økt frivillig innsats i eldreomsorg gå på bekostning av antall stillinger?

I panelet: Ellen Rønning Arnesen – statssekretær, Helse- og omsorgsdepartementet, Erlend Svardal Bøe (H), Anne Gamme – KS, Stian Slotterøy Johnsen – Frivillighet Norge, Iren Luther – Fagforbundet og Susanne Solvi Fagerbakke – Verdighetsenteret. Ordstyrer: Andreas C. Halse – Tankesmien Agenda

Etter debatten var det det levende musikk ved Austestad, i stuene ved Clarion Hotel Tyholmen.

MUSIKK OG HJERNEN

Det handlet om musikkens betydning for helse og omsorg, da Nasjonalt Kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, Verdighetsenteret og opplæringsprogrammet Musikkbasert miljøbehandling inviterte til åpent folkemøte i Levanger den 20. september. Kveldens program for en fullsatt sal i Festiviteten tok utgangspunkt i et innledningsforedrag ved hjerneforsker og musiker Geir Olve Skeie. Gjennom ord og toner demonstrerte han hvordan sang, musikk og rytme kan benyttes som lindring og tilleggsbehandling ved bla Parkinsons sykdom, demens, hjernesker og mental helse. Øvrige medvirkende; Styreleder Vegar Rangul, tidligere daglig leder Odd Håpnæs, førstelektor i musikk Anders Dalane og programleder Sverre Chr. Wilhelmsen. Emma Wiig og Jakob Rundmo Pedersen rammet inn kvelden musikalsk.

EN DAG FOR VERDIGHET 2022

Verdighetsenteret har siden 2012 koordinert et arrangement under Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) som spesielt skal løfte frem omsorgspersoner i kontakt med samfunnets sårbare og gamle. I år ble det gjennomført i alt fem meget godt besøkte arrangementer, i Bergen og Oslo. Målet er å skape en møteplass der man deler historier om hva verdighet betyr i hverdagen, til inspirasjon både for helse- og omsorgsarbeidere, pårørende, frivillige og unge under utdanning.

I forbindelse med de to fullsatte forestillinger i Bergen Kino 24. oktober var også Bergen kommune – byrådsavdeling for hele og omsorg, Bergen Røde Kors Sykehjem, Åsane videregående skole og Senter for Omsorgsforskning Vest samarbeidspartnere. Det var innledninger i kinosalen fra Verdighetsenterets faglige leder og brobygger.

For femte år på rad videreførte Verdighetsenteret og BIFF i tillegg samarbeidet i Oslo. På Vega Scene var det egne opplegg på dag- og kveldstid den 25. oktober. Slik fikk også 200 elever og lærere fra Ullern, Kuben og Stovner videregående skoler tatt filmopplevelsen og tematikken med seg tilbake til samtaler i klasserommet. Den ene av visningene ble også kombinert med en egen fagdag. Fagforbundet Oslo og Nettverk for helse- og oppvekstfag i Oslo var med i samarbeidet, som vil bli videreutviklet i 2023.



I dokumentarfilmen *Boylesque* blir vi kjent med Polens eldste dragqueen (82). Filmen handler om et utsatt sosialt liv, ensomhet og sorg – men ikke minst om håp og livsmot.



Førsteprisvinnerne av Omsorgsprisen 2022 flankert av prisutdeler og konferansier

OMSORGSPRISEN TILBAKE PÅ TEATERSCENEN

Med Omsorgsprisen 2022 var denne festforestillingen for første gang siden 2019 tilbake på Den Nationale Scene – med fullt hus på hovedscenen. Arrangementet ble også filmet og gjort tilgjengelig på nett gjennom en hel måned, spesielt tilrettelagt for eldre i sykehjem og hjemmetjeneste.

Omsorgsprisen er utdelt årlig siden 2002. Den går til medarbeidere, frivillige, pårørende eller institusjon som har gjort en enestående innsats for våre eldre. Bak prisarrangementet står GC Rieber Fondene og Verdighetsenteret, med Bergen kommune – byrådsavdeling for helse og omsorg som samarbeidspartner. I et faglig og kunstnerisk program kunne man møte konferansier Samuel Massie, artist og lege Trond-Viggo Torgersen,

gitarist Mats Grønner, unge symfonikere fra BFUng og musikalsk ansvarlig Helge Lillevedt. Det faglige innlegget var ved lege Georg Bollig – pioneren bak International Last Aid. Dette er et prosjekt som Verdighetsenteret vil iverksette i Norge de kommende årene, under navnet *Sistehjelp*. Årets prisutdeler var Ruth Grung, byråd for helse og omsorg i Bergen. Inspirert av Frivillighetens år 2022 ønsket juryen denne gangen å anerkjenne nettopp denne innsatsfaktoren i eldreomsorgen. Omsorgsprisen 2022 ble tildelt Marianne Tollevsen Hestholm og Stine Kornerud Lampe, frivillighetskoordinatorer for hjemmeboende eldre i Bergen. De to 2. prisvinnere var Aktivt Pusterom – ideell organisasjon for omsorg og mestring og Laila Christoffersen, frivillig ved sykehjem.

KOMMER: VERDIGHETSKONFERANSEN 2023 – OPPGAVEDELING I HELSE OG SOSIAL

Verdighetskonferansen har siden 2009 vært en vårlig, nasjonal og tverrfaglig nettverksarena. På formidlingsfronten ble høsten 2022 naturlig også preget av programmering og tilrettelegging for den første fysiske utgaven på fire år. Den finner sted i Tromsø, dagene 31. mai – 1. juni 2023, med tema: Oppgavedeling i helse og sosial. Se www.verdighetskonferansen.no

Arrangører er Verdighetsenteret og Fagforbundets yrkesseksjon helse og sosial – et samarbeid som også har røtter tilbake til Kreativ Omsorg-bevegelsen. Et kjent signatortrekk ved disse konferansene er at man i formidlingen tar i bruk begge hjernehalvdeler; Ulike kunstnere «syr» programmet sammen, med sang, musikk, tekst og bilder. Målgrupper er ansatte og ledere i sykehjem, hjemmetjenester og i spesialisthelsetjenesten, folkevalgte, beslutningstagere og ansatte i organisasjoner og offentlig forvaltning, pårørende og frivillige.

Når vi nå inviterer til fysisk konferanse for første gang siden 2019, er det med forventning at den legges til Nord-Norge og Scandic Ishavshotel i Tromsø.



Kommunikasjon og media

I løpet av året 2022 ble det skrevet og publisert 48 nyhetsartikler til verdighetsenteret.no. Dette er saker som både handlet om etterutdanningene, kurs, arrangementer og erfaringer fra deltakere og kommuner som har hatt samarbeid med Verdighetsenteret.

ÅRRINGER

Det ble også produsert i underkant av 20 reportasjer i knyttet til Årringer. Dette prosjektet er et samarbeid med Aldring og helse, der to eldre i hvert fylke er blitt intervjuet om livet og alderdom.

Reportasjene er publisert på et eget nettsted, aarringer.no, og lenket til på Verdighetsenteret sine sosiale medier-plattformer. I tillegg har det blitt laget nyhetsartikler med faglig innhold tilknyttet dette prosjektet, publisert på henholdsvis partnernes hjemmesider og den egne prosjektsiden. Disse sakene er også blitt delt i sosiale medier. Tre av livsfortellingene fra Nord-Norge vil også bli formidlet «live» under Verdighetskonferansen 2023 i Tromsø.

KOMMUNIKASJONSKANALER

Kommunikasjonskanaler der Verdighetsenteret er til stede eller benytter: Nettside, Instagram, Facebook, LinkedIn.

Gjennom 2022 har det jevnlig blitt delt innhold både på Instagram, Instagram story, Facebook og Facebook historie.

Nyhetsbrev sendes ut jevnlig gjennom året, vanligvis hver måned

Sårbare gamle og deres pårørende skal møtes med verdighet, respekt og omsorg. Vi vektlegger sosial integrering og solidaritet, likeverd og gode holdninger, faglig og personlig kompetanse

Organisasjon

Medarbeidere gjennom 2022

Silje B. Eikemo

Daglig leder

Sebastian von Hofacker

Faglig leder

Aina Kolle

Leder – Helse og omsorg

Marion Rodgers Løseth

Leder – Frivillighet og kultur

Ragnhild Tyssen Iversen

Økonomi- og administrasjonsleder

Sverre Chr. Wilhelmsen

Brobygger – arrangementer, opinionsdannelse

Nina Berntsen Alver

Rådgiver – Helse og omsorg

Kristine Askvik

Kommunikasjonsrådgiver
(til 30.09.2022)

Irene Aasmul

Fag- og forskningsutvikler – Helse og omsorg

Ranveig Boge

Rådgiver, avdeling for Helse og omsorg
(01.08.2022 – 31.01.2023)

Gro-Kathrin Eide

Rådgiver – Helse og omsorg

Susanne Lier Fagerbakke

Rådgiver – Frivillighet og kultur

Lise Toft Henriksen

Rådgiver – Frivillighet og kultur
(til 31.08.2022)

Eirin Hillestad

Ph.d.-kandidat, Verdighetsenteret/SEFAS, UiB
Fag- og forskningsutvikler – Frivillighet og kultur
(fra 12.12.2022)

Elsa Christine Irgens

Rådgiver – Helse og omsorg

Beate Magerholm

Rådgiver – Frivillighet og kultur

Kjersti Martin

Rådgiver – Helse og omsorg

Helen Sanden Skauge

Rådgiver – Helse og omsorg
(fra 15.09.2022)

Evy Gangstø Steinseide

Rådgiver – Helse og omsorg

Julie Tessem

Rådgiver – Frivillighet og kultur

Trude Kvam Ulleland

Rådgiver – Frivillighet og kultur
(fra 10.10.2022)

